

Matteus 3:13-17

Helsingin tuomiokirkko 10.1.2016

Ruotsin arkkipiispan Antje Jackelénin saarna (käänsi pastori Petri Samuel Tikka)

Vuosi on edelleen uusi, ja uusia ovat ehkä myös lupauksemme elää terveellisemmällä ja onnellisemmilla tavoilla. Kaikkihan me tiedämme, että hedelmät ja vihannekset tekevät parempaa meille kuin rasvaiset naposteltavat, eikö niin? Siltipä rakastan erästä otsikkoa, jonka luin jostakin. Se kuului näin: Parempi syödä sipsejä yhdessä kuin parsakaalia yksin. Artikkelin sanoma oli: ihmissuhteistamme huolehtimisella on positiivisempia vaikutuksia terveydellemme kuin oikean ruoan syömisellä ja liikunnalla. Niinpä mieluummin jaettu sipsipussi kuin yksinäinen parsakaalilautanen! Viisaana ihmisenä esität tietysti vastalauseen: jaetun parsakaalin täytyy olla vielä parempi asia.

Oli miten oli, sanoma on edelleen pätevä: elämän laatu liittyy suhteittemme laatuun. Siksi meidän pitäisi välittää siitä, millä tavoin olemme suhteessa itseemme, toisiimme, ihmis- ja muuhun luontoon, historiaamme ja tulevaisuuteemme sekä kaiken olemisen perustaan, Jumalaan. Näiden suhteiden laatu kertoo jotakin elämämme laadusta.

Tarkastelkaamme päivän evankeliumia tuosta näkökulmasta, suhteidemme laadusta käsin. Tuolta tulee Jeesus, kolmekymppisenä, julkisen uransa alussa, Jordan-virran varrella kävelen, lähestyen Johannesta, pyytäen kastetuksi tulemista. Johannes torjuu ehdotuksen, ymmärrettävästi. Miksi Jumalan Poika tarvitsisi kastetta? Tämä kysymys on askarruttanut kristittyjä vuosisatojen halki. ”Älä nyt vastustele”, Jeesus sanoo, ”Näin meidän on tehtävä, jotta täyttäisimme Jumalan vanhurskaan tahdon.” Hänen tulemistaan alas maan päälle ei ole saatettu täydelliseksi ilman sitä, että hän laskeutuu Jordan-virran vesiin. Ja sen hän tekeekin paikassa, jota pidetään matalimpana kohtana maapallon kamaralla.

Martti Luther sanoi kerran saarnassa tästä kyseisestä tekstistä: ”Kristus on vielä pyhempi kuin kaste, mutta silti antaa kastaa itsensä. Sillä tavalla hän asettaa kasteen.” Ja meidät liitetään oman kasteemme kautta suhteeseen Jumalan ja hänen luomakuntansa kanssa, suhteeseen, joka kestää ikuisesti. Ja se, millainen tämä suhde on, kertoo todella jotain siitä elämän laadusta, joka tulee kasteesta.

Viipykäämme hetkisen Lutherin saarnassa (vuodelta 1534) Jeesuksen kasteesta. Se on varsin ihastuttava. Luther painottaa, että Jumala taivaassa vuodatti jumalallisen itsensä ulos, kun Kristus kastettiin. Johannes todellakin näki, että taivaat avattiin, raja Jumalan ja meidän välillämme poistettiin hetkeksi. Henki laskeutuu kuin kyyhkynen, luovana ja elämää kantavana. Jumalan oma ääni kuullaan: ”Tämä on minun Poikani, Rakastettu.”

Luther sanoo: ”Jumala ei tule miekalla eikä Siinain äänekäällä metelillä; hän ei tule mitenkään muutoin kuin näillä kuvilla ja ystävyyttä loistavalla olemuksella.” Poika tekee enemmän kuin kukaan voisi pyytää, Henki tuo elämää, ja Isä puhuu rakkauden sanoja. Tuo, rakkaat veljet ja sisaret, on Pyhän Kolminaisuuden kuva, josta meidän on hyvä pitää kiinni: Poika tekee enemmän kuin kukaan voisi pyytää, Henki tuo elämän, ja Isä puhuu rakkauden sanat.

Jumala päätti paljastaa Jumalan noilla vesillä. Siinä on syytä riittämiin kunnioittaa ja vaalia kastetta. Kasteen vesistä syntyy ihmisiä, jotka on kutsuttu suhteeseen sen voiman kanssa, joka tuo paranemisen olemassaolomme syvyyksiin – Jumalan, Luojan, Vapauttajan ja Elämän Antajan kanssa. Kuitenkaan kaikki eivät arvosta kastetta niin paljon kuin sitä pitäisi arvostaa. Kastetut ihmiset unohtavat kasteen myötä tulevan lupauksen ja voimaantumisen; kastamattomilla voi olla välinpitämätön suhtautuminen sen lahjaan ja kutsuun. Uskon halveksijat saattavat puhua epäkunnioittavasti sakramenteista ylipäätänsä.

Sellainen epäkunnioitus ei kuitenkaan ole uusi ongelma. Jo 1500-luvulla jotkut ihmiset halveksivat ja pilkkasivat kastetta. Se on vain tavallista vettä, he sanoivat. ”Piru heidät periköön!” sanoi Luther, tarkoittaen luultavasti jotain sellaista kuin ”niinpä niin”, sillä, hän jatkoi, jopa ”koirani Tölpel [tarkoittaa tomppelia] ... ja lehmä tietävät sen.” Ja kuitenkin kasteessa meille annetaan kaikki. Saamme Jumalan – Isän, Pojan ja Pyhän Hengen – ja kaikki enkelit! Niinpä se ei ole enää ”tavallista vettä” vaan vettä, jossa Jumalan Poika

kylpee, jonka yllä Pyhä Henki liihottaa, jonka yllä Isä Jumala saarnaa. Poika pyhitti kasteen ruumiillaan, Pyhä Henki pyhitti sen läsnäolollaan ja Isä pyhitti sen äänellään. Kun nämä sanat lisätään, ei ole enää ”tavallista vettä”, vaan koko taivas on läsnä. Vesi on saanut taivaallisen kunnian maun.

Ja kun Jumala on maustanut veden, Luther sanoo, se on kuin herkullista viiniä tai jotain siihen suuntaan. Ja kukapa tahtoi poistaa tuon maun? Miksi yrittäisit erottaa sanan kasteen vedestä? Ei koskaan! Kasteen vesi on Kristuksen kylpyvettä, Pyhän Hengen läsnäoloa ja Isän julistusta. Näin ollen vesi ottaa pois synnin, kuoleman ja jokaisen murheen ja auttaa ihmisen taivaaseen. Se on voidetta, lääkettä, koska Jumala, joka antaa elämän, on siinä. Ja, sanoo Luther, siksi se on todellista akvaviittia. Akvaviitti, aqua vitae, elämän vesi, oli, jo Lutherin päivinä, yleinen termi väkevälle juomalle. Niinpä, muista: kasteen vesi on todellinen akvaviittimme.

Luther tiivistää: ”Tässä teillä on Poika, ” sanoo Jumala, ”ei enkeli, vaan Poika; ja teillä on samalla minut.” Jumala ei voi tarjota korkeampaa ilmoitusta kuin tämän hyvyyden ja armon ilmestyksen.

Minnepä elämän polut johtavatkaan meidät, kastettuina meillä on turvallinen paikka, johon palata: lupaus, joka annettiin meille sinä päivänä kun meidät tehtiin yhdeksi Jeesuksen Kristuksen kanssa kasteessa. Mitä elämässä tapahtuukaan, kastetta ei voi tuhota. Vesi, joka ympäröi Kristuksen ruumiin, jota Pyhän Hengen läsnäolo liikutti ja joka sai osakseen Isän sanan, tämä vesi enemmän kuin riittää pesemään pois kaiken lian ja surkeuden, joihin sairastumme elämän poluilla. Pyrkikäämme siis tekemään kastemaljan äärelle vievä tie tasaiseksi ja helposti käytäväksi niille, jotka näyttävät olevan matkalla kohti kastetta.

Parempi syödä sipsejä yhdessä kuin parsakaalia yksin? Ehkäpä! Kuitenkin vielä perustavanlaatuisempaa elämämme ja terveytemme suhteen on elämän veden (aqua vitae) saatavuus. Tämä edellyttää sekä kastemaljassa liikkuvaa elämän vettä että järvisämme, joissamme, merissämme ja pohjavesissämme olevaa vettä, joka pitää yllä kasvien, eläinten ja ihmisten elämää. Kaste vahvistaa haluamme ja tahtoamme sellaisen maailman rakentamiseen, jossa kaikkien saatavilla on makeaa ja elämää tuovaa vettä. Ja haasteita on näköpiirissä!

Jeesus ei koskaan pyytänyt, että hänen opetuslapsille annettaisiin keino päästä haasteita ja kiusauksia pakoon. Kasteen myötä me olemme hänen, ja me elämme maailman *sisällä*: osallistuen rakenteisiin, jotka eivät aina pidä yllä elämää; rakenteisiin, jotka ovat sipsejä epäterveellisempiä ihmisille ja muulle luomakunnalle; rakenteisiin, joihin on syvään juurtunut pelko ja viha – hedelmällinen maaperä väkivallalle, rasismille, muukalaisvihalle ja kaikenlaisille äärimmäisyysliikkeille – kun kaikki nämä turmelevat Jumalan niin rakastaman maan kasvat...

Nykypäivän haasteiden sisältöä eivät rajaa paikalliset tai kansalliset rajat. Haasteet ovat maailmanpaikallisia (”glokaaleja”), sekä maailmanlaajuisia että paikallisia. Rajat eivät ole enää sitä, mitä ne ennen olivat. Niiden ei olisi syytä pelottaa meitä. Kristinuskon ytimessä on Jumala, joka ylittää kaikkein dramaattisimmat rajat: jumalallisen ja inhimillisen rajat, tuoden meille uuden elämän kasteen vetten kautta. Rajojen ylittämiseen liittyy aina ”Berührungsangst”, erilaisen, vieraan, toisen koskettamisen ja kosketuksen pelko. Uskon ihmisinä voimme elää näiden pelkojen kanssa pysymällä keskittyneinä lihaksi tulleen Kristuksen ilosanomaan ja avoimina, erittäin avoimina, maailmalle.

Viimeiseksi, vaan ei vähäisimmäksi: kasteessa eletävä elämä on yhtä kuin iloa. Jeesus välittää meidän ilostamme! Pyrkiessämme kaikella taidollamme eteenpäin me autamme iloa, jonka Jeesus vuodattaa maailmaan, virtaamaan vapaasti. Juuri ilon tähden me viljelemme sekä pään että sydämen tietoa; tavoittelemme kiihkeästi kirkkoja ja seurakuntia, jotka ovat iloisia jumalanpalveluselämässä, päättäväisiä diakoniatyössään, luovia uskon jakamisessa ja vahvoja vuoropuhelussa.

Olemmepa ”tuolla ulkona” tai ”täällä sisällä”, Kristus on kanssamme. Olkoot sipsejä tai parsakaalia, yksin tai yhdessä – Kristus on aina suurempi kuin parhaat saavutuksemme ja pahimmat virheemme ja epäonnistumisemme. Jumalan hyvyys ja armo ovat täällä meitä varten - tänään ja taas huomenna. Aamen.